

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA**47312**

Aşağıda belirtilen sorularımın, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.
28.07.2026

Av. Mahmut TANAL
YENİ Parti Şanlıurfa Milletvekili

Şanlıurfa'da yaz aylarında artan sivrisinek, karasinek, kemirgen ve diğer zararlıların temel üreme alanları arasında açıkta biriken atık sular, kirli dere yatakları, bakımsız sulama kanalları, kanalizasyon taşkınları, fosseptikler, düzensiz atık alanları, çöp birikintileri ve durgun sular bulunmaktadır. Sorunun yalnızca kimyasal ilaçlamayla geçici biçimde bastırılması, çevresel kaynaklar ortadan kaldırılmadığı sürece kalıcı bir çözüm sağlamamaktadır.

Kent merkezinin yanı sıra kırsal mahallelerde, hayvancılık alanlarında ve sulama bölgelerinde çevre sağlığını tehdit eden alanların düzenli şekilde tespit edilmesi; sorumlu belediyeler, kamu kurumları ve işletmeler hakkında etkin denetim yapılması gerekmektedir. Buna karşın vatandaşların her yaz aynı sorunlarla karşılaşması, çevre denetimlerinin ve altyapı yatırımlarının yeterliliği konusunda ciddi soru işaretleri yaratmaktadır.

Anayasa'nın 56'ncı maddesi uyarınca herkes sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevre kirliliğinin zararlı popülasyonunu artırdığı ve halk sağlığını tehdit ettiği bilindiği hâlde kirletici alanlara müdahale edilmemesi, sorumluların denetlenmemesi ve geçici ilaçlama çalışmalarının çözüm gibi sunulması, devletin çevre sağlığını koruma yükümlülüğüyle bağdaşmamaktadır.

Bu bağlamda;

1. Şanlıurfa'da sivrisinek, karasinek, kemirgen ve diğer zararlıların üremesine elverişli açık kanalizasyon, atık su birikintisi, kirli dere yatağı, düzensiz atık alanı, fosseptik, sulama kanalı ve durgun su alanlarının sayısı kaçtır? Bunların ilçe ve mahalle bazındaki dağılımı nedir?
2. Şanlıurfa'da son beş yılda atık su, kanalizasyon, düzensiz atık depolama, dere kirliliği ve haşere oluşumuna neden olan çevresel koşullara ilişkin kaç denetim yapılmıştır? Denetimlerin ilçelere ve denetlenen kurumlara göre dağılımı nedir?
3. Denetimler sonucunda hangi belediye, kamu kurumu veya işletmeler hakkında aykırılık tespit edilmiştir? Kaç idari para cezası uygulanmış, toplam ceza tutarı ne olmuş ve kaç aykırılık verilen süre içerisinde giderilmiştir?
4. Haşere üreme alanına dönüştüğü tespit edilen yerlerden kaç temizlenmiş, ıslah edilmiş, kapalı sisteme alınmış veya kanalizasyon altyapısına bağlanmıştır? Müdahale edilmeyen alanlar hangileridir ve neden müdahale edilmemiştir?
5. Şanlıurfa'da atık su arıtma, kanalizasyon, yağmur suyu hattı, dere ıslahı, katı atık yönetimi ve çevre temizliği için son beş yılda ne kadar kaynak ayrılmıştır? Kaynakların ilçelere, projelere ve gerçekleştirme oranlarına göre dağılımı nedir?

6. Kent merkezi dışındaki kırsal mahalleler, mevsimlik tarım işçisi yerleşimleri, hayvancılık alanları ve sulama bölgeleri Bakanlığın çevre denetimlerine dâhil edilmekte midir? Bu alanlarda son üç yılda kaç denetim yapılmış ve hangi çevre sağlığı sorunları tespit edilmiştir?
7. Şanlıurfa'da her yaz tekrar eden haşere sorununun çevresel nedenlerini ortadan kaldırmak amacıyla sorumlu kurumları, tamamlanma sürelerini, yatırım tutarlarını ve yaptırımları gösteren bağlayıcı bir eylem planı hazırlanacak mıdır? Hazırlanmayacaksa vatandaşların sağlıklı çevrede yaşama hakkını tehdit eden bu sorunun sürmesine hangi gerekçeyle seyirci kalınmaktadır?